

LUDY SAHELU

Janusz Kafarski

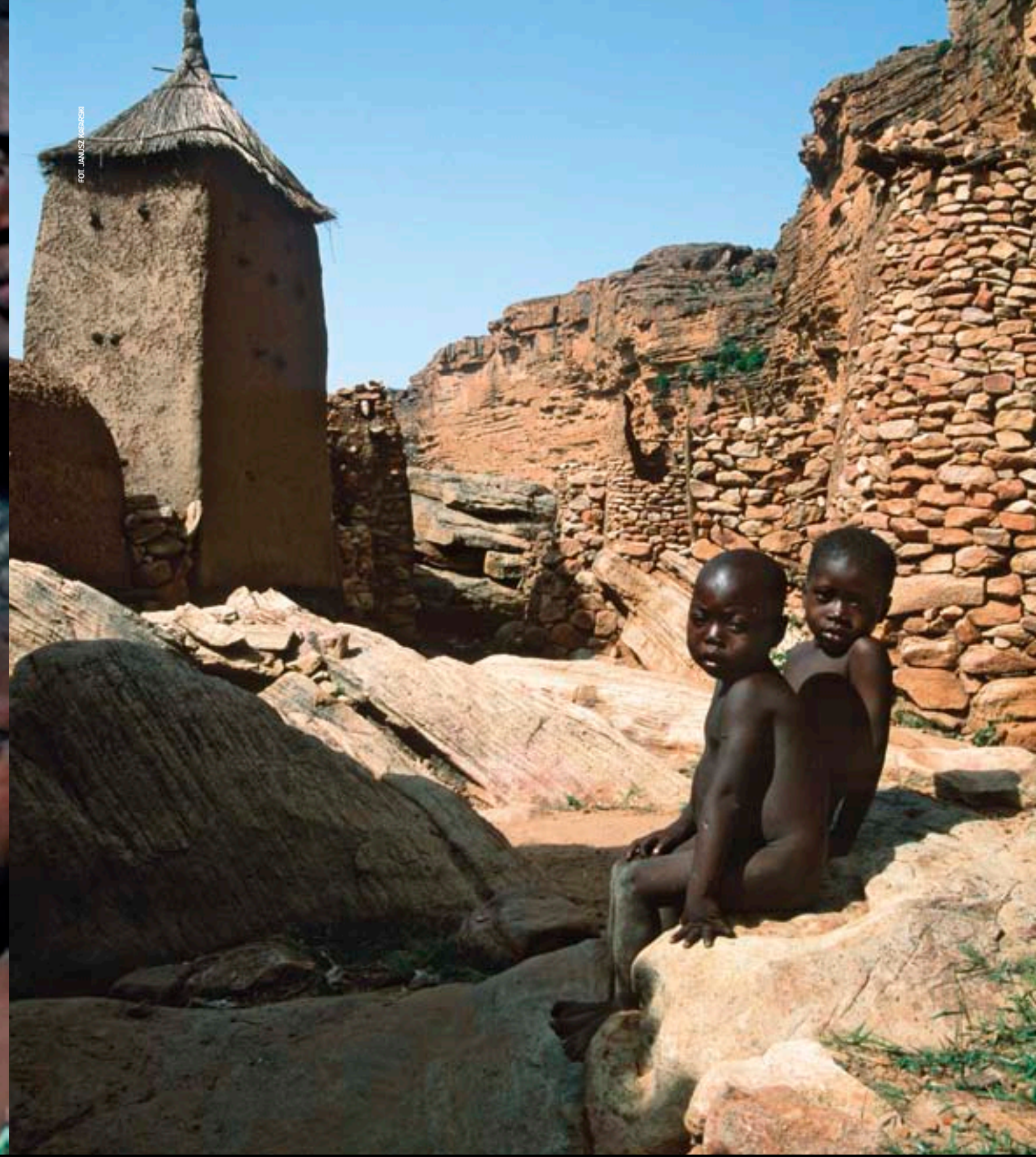
Cechą odróżniającą kobiety Fulbe od kobiet innych ludów zamieszkujących Mali są wytatuowane usta. Tatuaz jest znakiem, że dziewczyna osiągnęła dojrzałość. Wykonywany jest gorącą igłą za pomocą tuszu powstałego przez zmieszanie z masłem węgla drzewnego, henny lub barwnika indygo. Zabieg odbywa się bez znieczulenia, a zachowanie dziewczyny jest miarą jej odwagi.

Mali fascynuje różnorodnością. Północ i zachodnią część kraju zamieszkują Tuaregowie. Wschodnia część, a dokładniej uskoc Bandiagara, to dom Dogonów, jednego z najbardziej tajemniczych ludów Afryki. Z kolei Fulanie (grupa etniczna niewiadomego pochodzenia) zadziwiają strojami, niecodziennymi tatużami i złotą biżuterią. Obrazu ludzkiej mozaiki Mali dopełniają: Bozo – rybacy zamieszkujący deltę Nigru, Songhajowie – pasterze i rolnicy żyjący wokół miasta Gao oraz Bambara – zajmujący się również handlem i rzemiosłem.

Fulanie (sami siebie nazywają Fulbe) to lud zamieszkujący obszar sawanny od Senegalu i Gwineji po Czad i północny Kamerun. Zwyczaje fulańskie są różnorodne i zaskakują oryginalnością, na przykład chłopcom wpina się kolczyk tylko do lewego ucha.

Do zadań kobiet ludu Bozo, poza karmieniem i wychowywaniem dzieci, należą także: gotowanie i podtrzymywanie ognia, mielenie prosa, umacnianie gliną ścian domostw (chaty Bozo to konstrukcja trzciniowo-błotna), przygotowanie ryb oraz ich sprzedaż na targu.

Wioska na Płaskowyżu Bandiagara w krainie Dogonów. Charakterystyczny kwadratowy budynek kryty strzechą pełni rolę spichrza.

FOT. JANUSZ JABARSKI

Tancerze z ludu Dogonów, ubrani w kostiumy *pulloyana*: plecione maski ozdobione muszelkami *kauri*, biustonosze wykonane z wyschniętych połówek owocu baobabu oraz spódniczki z barwionych włókien roślinnych.

FOT. JANUSZ JABARSKI

Jednym z czterech wierzeń wyznawanych przez Dogonów jest kult masek związanych ze śmiercią. Do ich używania uprawnieni są tylko mężczyźni. Kobiety, jako nosicielki nowego życia, mogą tylko z daleka oglądać tancerzy w maskach.